

UT1

El context de l'atenció a persones en situació de dependència

CFGM Atenció a Persones en Situació de Dependència
MP Organització de l'Atenció a Persones en Situació de Dependència
Curs 2025-26

ACTIVITAT 1. Dependència vs. Independència

DEBAT EN GRAN GRUP:

- . Què entenem per “vida independent”?
- . Totes les persones tenen les mateixes oportunitats per viure de manera independent?
- . Quins factors poden ser limitadors?

VISUALITZEM EL DOCUMENTAL “[VIDES DIVERSES](#)”

EN GRUPS DE 4 PERSONES:

- FEU UN DOCUMENT RESPONENT A LES SEGÜENTS PREGUNTES
 1. Quins obstacles troben les persones entrevistades en el seu dia a dia?
 2. Quins recursos o suports els ajuden a viure de manera independent?
 3. Quines emocions o pensaments us desperten els testimonis?
- EN UNA FRASE ESCRIVIU UN MISSATGE QUE US HA TRANSMÈS EL DOCUMENTAL

El documental [Vides DiverSES](#) mostra la necessitat i capacitat d'autonomia de les persones amb discapacitat física. Des de la defensa de la diversitat en la societat, ens interroga sobre com ens veiem i com ens afecta la mirada dels altres, i ens apel·la a defensar el dret de totes les persones a decidir sobre la mateixa vida i a tenir les mateixes oportunitats.

[IMPORTANT QUAN VISIONEM UN DOCUMENTAL!!!](#)

Punt de partida: DIVERSITAT FUNCIONAL

Les persones amb diversitat funcional són aquelles que, a causa del fet que una part o la totalitat del seu cos o la seva ment funciona d'una altra manera, fan les tasques habituals de forma diferent.

- DIVERSITAT: valor positiu de la pluralitat humana
- FUNCIONALITAT: la diferència és la manera diferent d'executar algunes tasques

El **MOVIMENT DE VIDA INDEPENDENT** (MVI) sosté que les persones, independentment de la capacitat de funcionament que tinguin, tenen totes elles els mateixos drets i, per tant, han de poder exercir el mateix control sobre les seves vides.

[Foro de Vida Independiente y Diversidad](#)

ACTIVITAT 2. Sensibilitzant per la Diversitat

LLEGIU EL FRAGMENT DEL TEXT:

[Análisis de la Ley de Servicios Sociales y de la Ley de Autonomía Personal desde la perspectiva del Movimiento de Vida Independiente y de los Derechos Humanos Barcelona, noviembre de 2008 \(https://ovibcn.org/documentacion/\)](https://ovibcn.org/documentacion/)

DEBAT EN GRAN GRUP:

Per què és important el llenguatge en la visió que tenim de les persones?

EN GRUPS DE 4 PERSONES:

Trieu un principi del Moviment de Vida Independent (autodeterminació, no discriminació, desinstitucionalització, desmedicalització, control per part del consumidor, suport entre iguals). Es tracta que dissenyeu un cartell per sensibilitzar sobre el principi que heu triat:

- Resumi el principi en 5 paraules clau.
- Creeu un missatge breu i positiu (eslògan).
- Penseu una imatge/metàfora visual que representi el missatge.
- Elaboreu el seu cartell de sensibilització.
- Presenteu el cartell a la resta de companyes i companys de la classe.

El cartell ha d'incloure:

Títol o eslògan.

Missatge breu i clar.

Una imatge/dibuix/metàfora visual.

Autoria.

L'ESTAT DEL BENESTAR

Model d'organització política i econòmica en el qual l'Estat proveeix serveis i garanties socials a tota la ciutadania.

REDISTRIBUTIU

(redistribució de la renda perquè totes les persones, siguin les condicions que siguin, puguin obtenir una renda)

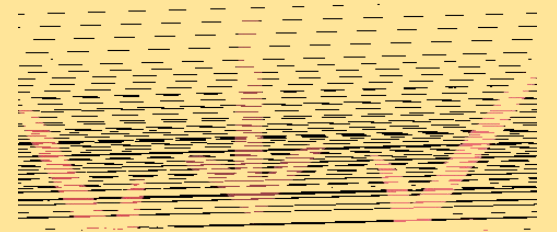
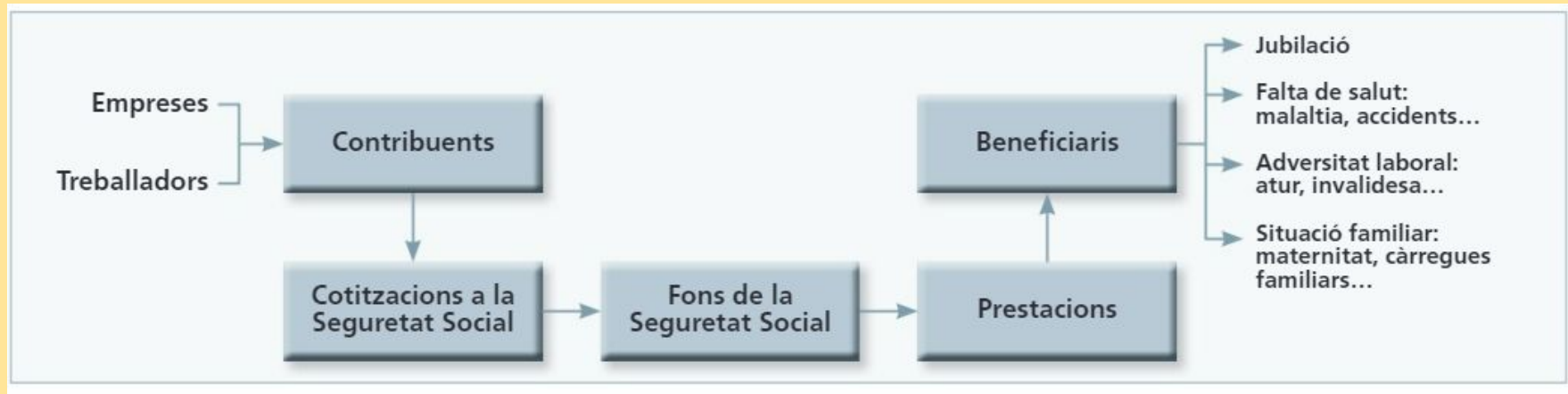

IMPOSITIU

(recull impostos de la ciutadania per aconseguir-ho)

L'estat del benestar compta amb un sistema de **SEGURETAT SOCIAL** mitjançant el qual les aportacions de les empreses i els i les contribuents (sector treballador en actiu) es destinen a satisfer les necessitats de les persones més vulnerables que no realitzen treball remunerat (persones jubilades, desempleades...)

L'ESTAT DEL BENESTAR

ELS 4 PILARS QUE CONFORMEN L'ESTAT DEL BENESTAR

1. SISTEMA DE PENSIONS

2. SISTEMA SANITARI

3. SISTEMA EDUCATIU

4. SISTEMA PER
L'AUTONOMIA I
L'ATENCIÓ A LA
DEPENDÈNCIA

Sistema per l'autonomia i l'atenció a la dependència

Què és l'atenció a la dependència?

L'atenció a la dependència comprèn el **conjunt de serveis, recursos i prestacions destinats a garantir el benestar i l'autonomia de les persones** que necessiten suport per dur a terme les activitats bàsiques de la vida diària.

Per què és important?

- ✓ Permet proporcionar una **atenció adaptada** a les necessitats específiques de cada persona.
- ✓ Facilita la **integració dels diferents serveis i recursos** disponibles.
- ✓ Contribueix a **millorar la qualitat de vida** tant de la persona dependent com del seu entorn familiar.

Elements clau del context

Marc legal i normatiu

Lleis i normatives que regulen l'atenció a la dependència i garanteixen els drets de les persones.

Tipus i graus de dependència

Classificació segons les necessitats d'ajuda i suport per a les activitats diàries.

Serveis i recursos disponibles

Conjunt d'ajudes, prestacions i serveis per atendre les diferents necessitats.

Paper dels i les professionals

Funcions i responsabilitats dels i les diferents professionals en l'atenció a persones dependents.

Marc Legal i Normatiu - ESTATAL

Llei 39/2006, de Dependència

[Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència.](#)

Objectiu:

Regular les condicions bàsiques per garantir el dret subjectiu a la promoció de l'autonomia personal i l'atenció a persones en situació de dependència.

Característiques principals:

- ✓ Crea el Sistema per a l'Autonomia i Atenció a la Dependència (SAAD)
- ✓ Opera amb col·laboració entre l'Estat i les Comunitats Autònomes

Principis fonamentals:

 Universalitat	 Equitat
 Personalització	 qualitat
 Sostenibilitat	 Participació

[SISTEMA PER A L'AUTONOMIA I
ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA
\(SAAD\)](#)

Marc Legal i Normatiu - AUTONÒMIC

Llei 12/2007, de l'11 d'octubre, de serveis socials de les Illes Balears

A les Illes Balears, la Llei 12/2007 en l'article 25: "Sistema públic de serveis socials especialitzats", indica que dins el sistema especialitzat s'inclouen les actuacions relatives a l'atenció a les persones en situació de dependència, juntament amb altres col·lectius (infància, discapacitat, persones grans, etc.):

"Els serveis socials especialitzats comprenen, entre d'altres, els destinats a les persones majors, a les persones amb discapacitat, a les persones en situació de dependència, i a altres col·lectius en situació de risc o exclusió social." (Article 25.2).

[Decret 83/2010, de 25 de juny: regula els procediments per al reconeixement de la dependència, la intensitat dels serveis i el règim de compatibilitat a les Illes Balears.](#)

[Decret 84/2010, de 25 de juny: regula els criteris per calcular la capacitat econòmica i la participació de les persones beneficiàries en les prestacions assistencials dins de la xarxa pública de dependència a les Illes Balears.](#)

- ✓ Crea la Xarxa Pública per l'Atenció a la Dependència
- ✓ Concreta el procediment de valoració de la situació de dependència
- ✓ Estableix el Catàleg de Serveis

Govern de les
Illes Balears

Portal de la Direcció General d'Atenció a la Dependència

La Dependència: Definició i Graus

Definició de Dependència

La dependència es defineix com un estat permanent en què una persona, a causa de l'edat, una malaltia o una discapacitat, necessita l'ajuda d'altres persones o suports significatius per executar les activitats bàsiques de la vida diària o per mantenir la seva autonomia personal.

Grau I: Moderada

Necessita ajuda intermitent o limitada per a les activitats bàsiques de la vida diària, almenys una vegada al dia.

Almenys una vegada al dia

Grau II: Severa

Requereix ajuda dues o tres vegades al dia, però no necessita la presència permanent d'un cuidador.

Dues o tres vegades al dia

Grau III: Gran Dependència

Necessita ajuda contínua i indispensable diverses vegades al dia, i per la seva pèrdua total d'autonomia física, mental, intel·lectual o sensorial, requereix la presència indispensable i continuada d'una altra persona.

Diverses vegades al dia

Tipologies de Dependència

La dependència pot manifestar-se de diverses maneres, afectant diferents àmbits de la vida de la persona:

Física

- Limitacions en la mobilitat i la realització d'activitats motrius
- Dificultats per caminar, aixecar-se o manipular objectes
- Pot ser conseqüència de malalties neurodegeneratives, accidents o condicions físiques

💡 Requereix adaptacions físiques i eines per a l'accessibilitat

Psíquica o Mental

- Limitacions en la presa de decisions, la memòria, l'orientació o la comprensió
- Sovint associades a malalties neurodegeneratives o trastorns mentals
- Pot manifestar-se com confusió, delirium o estats de consciència alterats

💡 Requereix adaptacions psicogèniques i eines per a la seguretat

Social

- Es caracteritza per l'aïllament, la manca de xarxa social
- Dificultat per participar en activitats comunitàries
- Podent ser conseqüència d'altres tipus de dependència o de factors externs

💡 Requereix adaptacions socials i eines per a la participació

Les persones en situació de dependència sovint presenten més d'un tipus de dependència simultàneament

Com es mesura la Dependència?

Escala de Barthel

Instrument que avalua el grau d'autonomia d'una persona en les activitats bàsiques de la vida diària (ABVD).

Objectius:

- Mesurar el nivell de dependència funcional.
- Ajudar a planificar suports i cures.
- Permet fer seguiment de l'evolució.

Ítems que avalua (10):

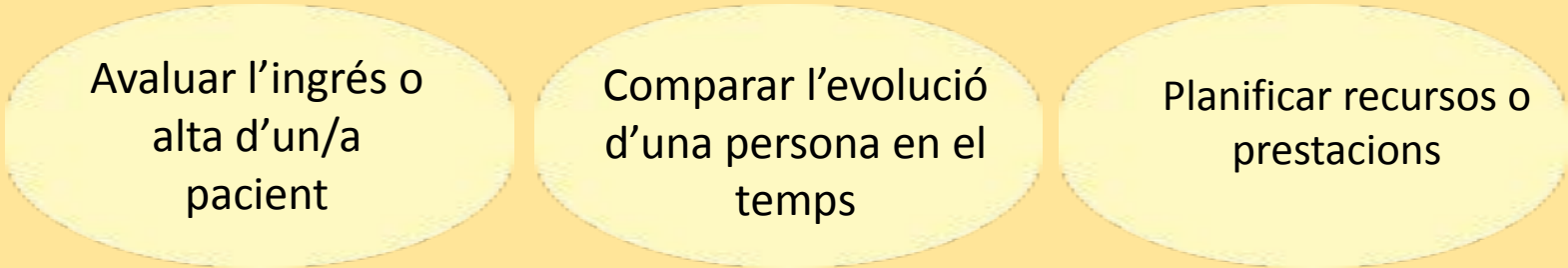
1. Menjar	2. Rentar-se
3. Vestir-se	4. Ús del WC
5. Desplaçar-se (llit/cadira)	6. Desplaçar-se (caminar)
7. Pujar/baixar escales	8. Control d'orina
9. Control de femtes	10. Bany o dutxa

QUÈ IMPLICA CADA GRAU?

Aspecte	Grau 1	Grau 2	Grau 3
Autonomía	Conserva certa autonomia	Autonomía limitada	Autonomía inexistent
Freqüència d'ajuda	Un cop al dia	Diverses vegades al dia	Permanent (nit i dia)
Higiene personal	Suport puntual	Assistència regular	Assistència total
Mobilitat	Ajuda ocasional	Suport freqüent	Ajuda constant o ús de la grua
Alimentació	Supervisió	Acompanyament en els àpats	Alimentació assistida
Medicació	Recordatori	Supervisió constant	Control complet
Recursos necessaris	Adaptacions mínimes	Ajut professional intermitent	Ajut professional o residencial

ESCALA DE BARTHEL

L'[Esala de Barthel](#) és utilitzada en hospitals, residències i serveis socials per:

NIVELL	PUNTUACIÓ	INTERPRETACIÓ
Total dependència	0-20	Necessita ajuda total
Greu dependència	21-60	Necessita ajuda freqüent
Moderada dependència	61-90	Necessita ajuda parcial
Lleu dependència	91-99	Gairebé independent
Independent	100	Total autonomia

ACTIVITAT 3. Aplicació de l'Escala de Barthel

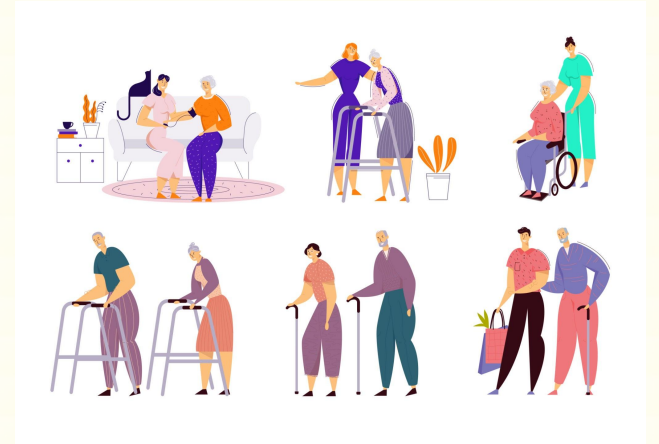
LLEGIU EL CAS DE LA MARIA:

La senyora Maria té 82 anys.

- Pot menjar sola si el menjar està tallat.
- Necessita ajuda per banyar-se i vestir-se.
- Utilitza bastó per caminar curtes distàncies.
- Controla l'orina, però té incontinència fecal ocasional.
- Pot pujar alguns graons amb ajuda.

PER PARELLES:

1. Ompliu la graella de l'Escala de Barthel per la Maria.
2. Calculeu la puntuació total.
3. Determineu el nivell de dependència.
4. Feu una breu proposta de suport o ajuda per millorar la seva autonomia.
5. Presenteu-la a resta de companyes i companys de la classe.

[ESCALA DE BARTHEL](#)

[Índex i breu presentació de l'Escala](#)

[Procediment reconeixement situació de dependència](#)

Serveis d'Atenció a la Dependència

El sistema d'atenció a la dependència disposa d'una àmplia **cartera de serveis** dissenyada per promoure l'autonomia personal i garantir una atenció integral.

Servei d'ajuda a domicili (SAD)

Proporciona atenció personal en les activitats bàsiques de la vida diària i suport en les tasques domèstiques, directament al domicili de la persona dependent.

- ✓ Permet que la persona mantingui la seva independència i autonomia en el seu entorn familiar

Teleassistència

Un servei 24 hores que, mitjançant un dispositiu, permet a la persona dependent contactar amb un centre d'atenció en cas d'emergència o necessitat, oferint també un suport preventiu i de seguiment.

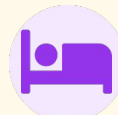
- ✓ Proporciona seguretat i tranquil·litat 24 hores al dia, setmana a setmana

Centres de dia i de nit

Ofereixen atenció integral durant el dia o la nit, respectivament, amb activitats terapèutiques, suport social i assistencial, amb l'objectiu de mantenir l'autonomia de la persona i proporcionar suport a les famílies cuidadores.

- ✓ Promouen la socialització i la participació en activitats grupals

Atenció residencial

Consisteix en l'allotjament i atenció continuada en centres especialitzats (residències) per a estades temporals o permanents, adaptades al grau de dependència i les necessitats individuals.

- ✓ Permet un atenció personalitzada en un entorn controlat i segur

Prestacions Econòmiques

Prestacions Econòmiques del Sistema per a l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència

Prestació econòmica vinculada al servei

Destinada a cobrir el cost d'un servei quan no és possible accedir a un servei públic o concertat, o quan la persona opta per un servei privat acreditat.

Prestació per a cuidadors familiars

Una compensació econòmica per a aquelles persones que assumeixen la cura d'un familiar en situació de dependència en l'entorn familiar, requerint l'alta a la Seguretat Social del cuidador.

Prestació d'assistència personal

Ajuda econòmica destinada a facilitar la contractació d'un assistent personal que ajudi la persona amb gran dependència a executar les activitats de la vida diària i a promoure la seva autonomia.

Procés d'Accés als beneficis del SAAD

Accés al Sistema per a l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència

1. Sol·licitud

La persona interessada o el seu representant legal presenten la sol·licitud als serveis socials municipals o als centres d'atenció primària.

2. Valoració professional (SEVAD)

Un equip professional fa una valoració de la situació de dependència de la persona, utilitzant el barem oficial (BVD) per determinar el seu grau i nivell.

3. Resolució del grau i nivell

L'administració emet una resolució oficial que reconeix el grau i nivell de dependència de la persona.

4. Elaboració del Programa Individual d'Atenció (PIA)

Un cop reconegut el grau de dependència, s'elabora un PIA que defineix els serveis i prestacions més adequats a les necessitats de la persona, tenint en compte les seves preferències i l'entorn familiar.

ACTIVITAT 4. Tria un recurs

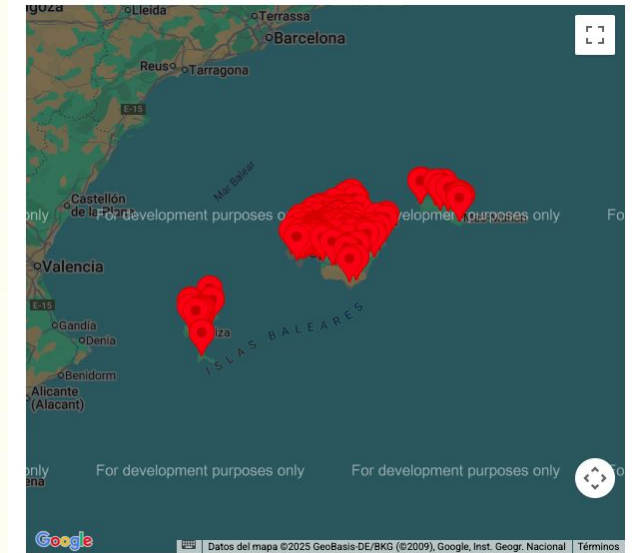
EN GRUP TRIEU UN DELS SEGÜENTS RECURSOS:

- Servei d'Ajuda en el Domicili
- Centre residencial
- Centre de Dia (persones grans)
- Centre de Dia d'Atenció Especialitzada (persones amb diversitat funcional)
- Centre de Nit
- Servei de Suport Temporal per a les Famílies
- Tallers Ocupacionals

EN GRUP FEU UNA PRESENTACIÓ QUE INCLOGUI:

1. Descripció del centre.
2. A qui es dirigeix
3. Serveis ofereix.

**PRESENTEU EL VOSTRE TREBALL A LA RESTA DE COMPANYYES I
COMPANYS**

[MAPA DE RECURSOS](#)

[D'ATENCIÓ A LA DEPENDÈNCIA](#)

A LES ILLES BALEARS

MAPA CONCEPTUAL: El sistema d'Atenció a la Dependència

